

POTŘEBUJE BŮH PÍSEŇ?

Kázání ze soboty 10.12.2016 – br. Marek Jonczy

Introit: Ž 149,1-3

1. Text: Ef 5,19

2. Text: Ž 96

Poslání: Iz 12,5

I. Úvod

Vždycky jsem chtěl zpívat nebo dělat hudbu. Je to asi pochopitelné, protože jsem od malička byl hudbou obklopen. Nejdříve jsem slyšel zpívat mámu a tátu. Velmi brzy na to strejdu Radka a tetu Vlastu. Hudbu jsem slyšel také pravidelně na bohoslužbách, které jsem od malička navštěvoval a kde jsem byl i občas nucen v rámci dětských sborových programů zpívat. Později mí rodiče rozeznali mojí schopnost ovládat hudební nástroj a já začal navštěvovat "lidišku". Jak už to tak bývá nejdříve flétnu a potom klavír. Byl jsem prostě příkladné dítě svých hudebních rodičů. Říká se, že všechny ideály o svých dětech začínáte ztrácet kolem desátého roku věku. Z vlastní zkušenosti zatím nevím. U mě to však myslím docela platilo. Podotýkám, že mám své rodiče rád a velmi si jich vážím, ale dodnes nemám problém se s nimi přít o tom, že v případě klavíru šláplí hodně vedle. Jestli mě něco v životě něco nebavilo a jestli jsem opravdu něco sedm let nesnášel, tak to byla právě hra na piáno. Nešlo mi to, nebavilo mě to, neviděl jsem v tom žádnou perspektivu a hlavně jsem musel.

Kapely, které mě začínaly ve věku puberty zajímat navíc hrály více na kytary. Na piáno se nedalo ani dost dobře balit holky a dlouhé vlasy, po kterých jsem toužil, mě u piána v tu dobu taky nepřišly úplně cool. A pak to přišlo. Objevil jsem Big beat. Sám od sebe se začal učit hrát na kytaru a založil kapelu.

Vlasy sice moc nerostly, holky se taky nějak značně nechytaly, ale konečně jsem měl pocit, že můžu dělat něco, co mě skutečně baví. Něco o čem jsem byl přesvědčen, že mi vychází přímo od srdce.

A protože jsem díky otci farářů v kostelích v podstatě bydlel a měl zde i své soupeřníky, začal jsem svůj nově objevený hudební přístup nejdříve zkoušet v tomto prostředí. Měl jsem i docela štěstí na dobu. V devadesátých letech už se přeci jenom daleko více uvolňoval i v křesťanském prostředí prostor pro hudební rozmanitost. Já začal s kamarády objíždět křesťanské festivaly, poslouchal rockovou Petru, hardrockové Ram Adonai, dodnes oblíbenou kapelu Oboroh nebo v našem adventistickém prostředí kapelu Gabriel.

Měl jsem v té době docela jasno. Řečeno ústy mé nejoblíbenější biblické postavy Davida: Teď budu Hospodinu zpívat píseň NOVOU, po svém nově, z plna hrdla, nahlas a s kytarou, a elektrickou. Velmi záhy jsem však pochopil, že i na tenhle způsob vyjádření, aby byl uvěřitelný, bych musel hodně cvičit a s kapelou hrát více než jednou za tři týdny. A že přece jenom na můj způsob vyjádření ještě nejsou asi úplně všichni připraveni. Přesto na toto období rád vzpomínám a nedám na něj dopustit, protože šlo o velmi důležité hledání.

I přesto, že je Bible písněmi přímo protkána, neubrání se křesťané dodnes otázkám, zda je vůbec potřeba Boha chválit písněmi. Potřebuje to Bůh? Nestačí si jenom občas pochválit

tak nějak po svém Boha v duchu? Případně nestačí na to jenom naše slova? Potřebuje vůbec Bůh slyšet naši lidskou píseň? Jestli ano, tak kterou píseň? Jakou formu hudby k tomu vybrat? Která hudba je k oslavě Boha nejlepší? Která píseň je vlastně ta NOVÁ, správná?

Církev se s těmito otázkami po staletí vyrovnávala různým způsobem. Reformace dokonce přišla s tím, že pouze slovo samotné přivádí posluchače blíže k Bohu. Všechno ostatní jsou pouze příkrasky možné, nikoliv však důležité. Někteří reformováni dokonce hudbu z liturgií odstranili úplně.

Jako náctiletý jsem si svůj, víceméně egoisticky, přístup k chválení Boha našel. Zdárně si jej obhajoval 96 a 149 žalmem. Myslím, že jsem svým způsobem byl už tehdy na dobré stopě. Jen jsem to svými dětskýma očima nedotáhl úplně do konce. 96 žalm totiž skutečně je určitým zpívaným žalmistovým návodem a tedy i odpovědí na to, jestli a jak Boha chválit. Pojdme o tom na malou chvíli společně přemýšlet.

II. Zpívejte, zvěstujte a vypravujte....

Žalmista David je v hudební otázce vůči Hospodinu dost nekompromisní. V 1-3 verši dostáváme pokyny k tomu, abychom zcela určitě uctívali. Poznáváme to podle sloves v rozkazovacím způsobu. Zpívej, zpívejte, zvěstujte a vypravujte.

II. a) Zpívejte

Žalmista nás vybízí k tomu, abychom všichni (celá země) hudbu přijímali jako způsob vyjádření toho, čemu věříme. Hudbou máme Hospodina nejen chválit, ale také všem vypravovat o jeho činech a vyvyšovat jej tak nad všechno ostatní. Jakoby David chtěl zdůraznit: Přátelé jinak to prostě nejde. Jste-li něčeho plni, zažíváte-li něco skvělého ve svých životech s Bohem, pak jste nebyli stvoření k tomu, abyste si to tutlali někde v duchu. Bůh vám dal i emoce, které můžete projevovat písněmi, hudbou nebo dokonce i tancem.

Zkusme si představit situaci z jiné oblasti např. z fotbalu. Představte si fotbalistu, který vstřelil gól v nějakém opravdu důležitém zápase.

Například jeho branka rozhodla o postupu fotbalového týmu do Ligy mistrů. A on by místo radostného křepčení řekl jenom "gól".

Žalmista v 96 žalmu zpívá, přesně o tom. Jestli jsi Hospodina poznal a objevil ve svém životě, pak se neboj své zážitky s ním, radost, ale klidně i smutek projevovat tím, co je ti přirozené, tedy i hudbou nebo zpěvem.

Ale ne jenom to. Ty svými projevy neventiluješ svojí emoci jenom někam do zdi. Hudba je natolik skvělá věc, že jí dokonce můžeš ovlivňovat ještě další lidi kolem sebe. Můžeš je jejím prostřednictvím vtáhnout do svého příběhu. Vždyť, co je víc než sdílený prožitek? Tohle všechno hudba dokáže.

II. b) Zvěstujte a vypravujte

Zvěstujte a vypravujte je druhým žalmistovým apelem 96 žalmu. Píseň chvály má mít i zvěstnou hodnotu, která vypráví o Boží slávě. Tady se obracím zejména na vás gospeláci, ale věřím, že za pravdu mi dají všichni přítomní zpěváci. Kolikrát už jsme si ověřili prostřednictvím vyprávění autorů gospelových písní, jak je dobré pro nás interpretovat písní rozumět. To znamená znát i její příběh nebo pozadí písně samotné. Píseň nás oslovuje melodií, harmonií, obsahem, ale velmi často také příběhem, který se v písní odehrává nebo

ke složení písně vedl. Bible je skvělá v tom, že nám velmi často tyto příběhy zpívajících postav vypráví. A my pak rozumíme daleko snadněji tomu, proč zpívají a o čem zpívají.

I moje osobní zkušenost hovoří o tom, že to může být důležité. Myslím, že i zde přítomní gospeláci mi potvrdí, jak často se po koncertech setkáváme s lidmi, kteří vyjadřují nejen to, jak je oslovily melodie a texty písní ale, i skrytý příběh písně, který jsme určitě museli poznat, protože je znát na našem prožitku. Dokonce jsem se setkal i s reakcí člověka, který mě osobně řekl asi toto: "*Styl hudby mě sice nějak neoslovil protože to není úplně můj šálek čaje, ale je na vás vidět, že věříte tomu o čem zpíváte a to je skvělé*".

III. ...píseň novou

Co je tedy tou písní NOVOU, kterou máme všichni zpívat? V žalmech se s tímto obratem setkáváme velmi často. Proč je tato formulace pro Davida tak důležitá?

Jako kluk jsem měl za to, že se jedná především o hledání nových stylů a způsobů interpretace. A je mi velmi sympatické, že i starověká židovská píseň (budete-li ji blíže studovat) se velmi často inspirovala v "světské soudobé hudbě". Ale o hudební styl Davidovi zcela evidentně nejde. Nemyslí tím ani čas, kdy píseň vznikla. Novou písní je zamýšlená píseň lepší, než byly všechny ty staré. Nikoliv však, co se kvality týče, ale především našim vnitřním nastavením. Nová píseň má totiž vyjadřovat novou skutečnost, která se v nás začne odehrávat ve chvíli, kdy dovolíme Bohu vstoupit do našeho života.

IV. Potřebuje Bůh naši píseň?

A to je možná odpověď i na poslední otázku, kterou jsme si kladli v úvodu naší úvahy. Potřebuje Bůh naši nedokonalou píseň? Mám za to, že nepotřebuje, ale zcela určitě jí potřebujeme my sami. Pomáhá nám totiž vyjádřit to, co prožíváme s Bohem a tím o tom vyprávět i druhým.

O proti starověkým zpěvákům máme ještě jednu výhodu. Díky životu, smrti a vzkříšení Ježíše Krista může naše nová píseň zaznívat ještě o něco silněji. Ať už jí budeme zpíváme z pódíí, z lavic při bohoslužbě, nebo kdekoli jinde.

Dovolím si být na závěr trochu osobnější a obrátím se v tuto chvíli zejména na vás gospelová rodino. Příští dny budeme zpívat stovkám lidí, kteří budou přicházet tady i jinde a budou naslouchat našim písním. Jsem přesvědčen o tom, že dokážeme naplnit Davidův záměr a budeme jejich prostřednictvím chválit Boha i o něm vypravovat. Dovolme ale také i to poslední. Zpívejme také píseň NOVOU.

Dovolme Ježíši Kristu vstoupit do našich životů, aby on byl tím, kdo bude hybatelem věcí. Věřte, že dovolíte-li to, budou se opět dít zázraky v nás i kolem nás.

AMEN